

Beskrivning av säkerhetskontroll för behörighet BE

Vid säkerhetskontrollen ska du kontrollera, värdera och motivera att fordonskombinationen kan framföras på ett trafiksäkert, lagligt och miljöanpassat sätt. Den ska utföras med viss rutin på ett systematiskt och miljömedvetet sätt och präglas av ett tydligt riskmedvetande.

Säkerhetskontrollen utförs som en hel kontroll, eller del/delar av en hel kontroll. Grundprincipen är att en komplett säkerhetskontroll görs vid förstagångsprov.

Nedan anges för varje delmoment vad du förväntas kontrollera i säkerhetskontrollen.

- **Belysning, körriktningsskyltar, reflexer och signal**
Kontrollera att föreskrivna lyktor, strålkastare och reflexer finns, att de är hela och rena och att de fungerar. Kontroll av att signalen på fordonet fungerar.
- **Vindrutetorkare och spolare**
Kontrollera att vindrutetorkare och spolare fungerar och att det finns tillräckligt med spolärvätska.
- **Rutor och speglar**
Kontrollera att fordonets rutor och speglar är hela och rena samt att speglarna är anpassade till fordonskombinationen och riktigt inställda.
- **Styrning**
Kontrollera styr- och servofunktionen under körning, eller stillastående med motorn igång.
- **Bromsar**
Utföra följande kontroller avseende bromsarna på fordonet/ekipaget:
  - kontroll av instrument o varningslampor för bromssystemet,
  - funktionskontroll av dragfordonets och släpfordonets färdbrömsar,
  - kontroll av funktion på släpets parkeringsbroms framåt,
  - kontroll att katastrofbromsens vajer är fastsatt på ett trafiksäkert sätt.

- **Däck och fälg**
Kontrollera ekipaget samtliga däck och gör bedömningar avseende mönsterdjup, slitage, lufttryck, hjulbultar och däckens kondition i övrigt.
Det ställs inte krav på demontering av navkapslar/skyddshuvar vid kontrollen.
- **Vätskor**
Kontrollera under fordonet och reagerar på eventuella läckage. Om möjligt utföra nivåkontroller på till exempel spolärvätska, kylärvätska, motorolja, bromsvätska.
- **Varningsystem**
Kontrollera fordonets instrument och varningslampor och reagerar på eventuella signaler, meddelanden och avvikelser.
- **Kopplingsanordning, broms- och elanslutningar**
Kontrollera att:
  - kopplingsanordningens komponenter inte är skadade eller förslitna,
  - löstagbar dragkrok sitter rätt och säkrad,
  - kopplingsmekanismen har låst och säkrat,
  - broms och elanslutningar kopplas på rätt sätt och att de inte släpar i marken eller riskerar att komma i kläm eller skadas,
  - katastrofbromswire inte är skadad och är säkert fastsatt,
  - kultrycket är anpassat till kombinationen.
- **Last (säkring, placering, mängd, registreringsbevis)**
Kontrollera att:
  - last och lastbärare är säkrad enligt föreskrifterna och att använd lastsäkringsutrustning och fästanordningar är i tillförlitligt skick,
  - eventuella dörrar, luckor, skåp och hållare etc. på lastbärare är stängda och i tillförlitligt skick,
  - inte snö, is eller stora vattensamlingar i förekommande fall ligger på fordons tak eller kapell.

Frågeställningar efter genomförd säkerhetskontroll

- Efter genomförd säkerhetskontroll ställer förarprövaren frågor inom ett eller flera av de i kontrollen ingående momenten. Syftet med frågeställningarna är att klargöra din förståelse för risker och konsekvenser samt värdera dina förslag på åtgärder vid fel och brister.
- Momentet ”Kopplingsanordning” kan dock genomföras innan säkerhetskontrollen är genomförd.
- Förarprövaren får använda ”egna” registreringsbevis om uppvisat/uppvisade registreringsbevis inte är läsbara eller innehåller anteckningar som stör provet.

Nedan anges exempel på infallsvinklar/riktlinjer till motiverande och förklarande frågeställningar knutna till säkerhetskontrollen.

Följande två infallsvinklar/ riktlinjer gäller för samtliga delmoment:

- Förklara och motivera det som ingår i säkerhetskontrollen,
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister.

Därutöver tillkommer det ytterligare infallsvinklar/riktlinjer och frågeställningar för respektive delområde:

Bromsar:

- Risker med för slitna bromsar eller läckage.
- Risker med utebliven dämpfunktion i påskjutsbromsen.
- Risker med felaktigt kultryck. (Återkommer även vid momenten Kopplingsanordning och Last)
- Risker med backautomatiken vid parkering i motlut.
- Risker med fel eller ingen fastsättning av katastrofbromswire.

Däck och fälg:

- Koppling mellan lufttryck och miljö.
- Krav för däck, sommar- och vinterväglag.
- Risker och åtgärder efter hjulbyte (behov av efterdragning).

Kopplingsanordning, broms- och elanslutningar:

- Kunna ta fram rätt kultryck för aktuell kombination.
- Risker och konsekvenser med felaktigt kultryck.
- Skötsel av olika kopplingstyper (friktionskoppling och vanlig kulhandske samt vändskivor med teflonbelag).

Last* (säkring, placering, mängd, registreringsbevis):

- Grundkraven för säkring av last.
- Lastfördelningens betydelse för säkerheten och riskerna med lastförskjutning.
- Kunna utläsa ett spännbands brottsstyrka/tillåtna belastning.
- Visa hantering/kunna hantera använd lastsäkringsutrustning.
- Kunna motivera att last på aktuellt provfordon är säkrad enligt bestämmelserna.
- Med hjälp av TYA:s lathund ” Lastsäkring vid transport på landsväg” eller motsvarande, kunna beskriva principen för beräkning av ett enkelt lastfall med glidrisk.

Utifrån uppgifter i registreringsbevis utläsa:

- gällande körkortskrav för ekipaget,
- ekipagets tillåtna lastvikt (fördelning dragfordon/släpvagn, kultryck),
- dragfordonets maximala släpvagnsvikt,
- ekipagets tillåtna sammanlagda bruttovikt.

* Vid momentet ”Last” tillhandahåller förarprövaren vid behov TYA:s lathund eller motsvarande hjälpmedel.